

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 37/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoVS 4/2024 z 18. septembra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. novembra 2024 v znení jej doplnenia doručeného 27. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie veci nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoVS 4/2024 z 18. septembra 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c) a d) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. Jeho trestná vec sa na podklade obžaloby podanej 9. augusta 2023 prejednáva v konaní pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš, pracoviskom Ružomberok vedenom pod sp. zn. 8T/53/2023.

3. Sťažovateľ podal návrh na odňatie svojej trestnej veci okresnému súdu a jej prikázanie inému súdu, ktorý doplnil podaním z 29. januára 2024 (ďalej aj „návrh na odňatie a prikázanie veci“). Najvyšší súd vybavil návrh sťažovateľa a jeho doplnenie listom predsedu senátu [REDACTED]

██████████ označeným pod sp. zn. 5 Ndt 2/2024 ako „*Vrátenie spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, pracovisko Ružomberok, sp. zn. 8T 53/2023*“ z 1. februára 2024. Najvyšší súd predmetným listom vrátil okresnému súdu spis bez meritórneho rozhodnutia o návrhu sťažovateľa z dôvodu, že jeho podkladom je námietka zaujatosti, o ktorej sa nekoná (nebola vznesená bezodkladne a je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku). Proti predmetnému postupu najvyššieho súdu (v konaní o návrhu na odňatie a prikázanie veci z 28. decembra 2023) sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 281/2024-43 z 25. júla 2024 (ďalej aj „*nález ústavného súdu*“) tak, že postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci z 28. decembra 2023 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Ndt 2/2024 bolo porušené základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie o návrhu sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci z 28. decembra 2023.

4. Sťažovateľ následne podal námietku zaujatosti z 19. augusta 2024 proti ██████████ ██████████ v súvislosti s rozhodovaním o jeho návrhu na odňatie veci vedenej pod sp. zn. 8T/53/2023 Okresnému súdu Liptovský Mikuláš a jej prikázanie inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 23 Trestného poriadku. O predmetnej námietke najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 5 Ndt 14/2024 z 27. augusta 2024 (ďalej aj „*uznesenie najvyššieho súdu z 27. augusta 2024*“) podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku tak, že sudca najvyššieho súdu ██████████ nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného sťažovateľa vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Ndt 14/2024.

5. O sťažovateľovej sťažnosti podanej proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu z 27. augusta 2024 rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

6. Uznesením sp. zn. 5 Ndt 14/2024 z 10. októbra 2024 najvyšší súd následne rozhodol o sťažovateľovom návrhu na odňatie veci Okresnému súdu Liptovský Mikuláš a jej prikázaniu Mestskému súdu Košice z 28. decembra 2023 podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku tým spôsobom, že trestnú vec sťažovateľa vedenú pod sp. zn. 8T/53/2023 okresnému súdu neodňal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) najvyšší súd dezinterpretuje jeho námietku zaujatosti smerujúcu proti ██████████ ako majúcu základ v rozhodovacej činnosti tohto sudcu a do „*smeru nespokojnosti sťažovateľa s postupom sudcu ██████████, pri vybavovaní jeho návrhu písomnosťou z 1. februára 2024*“. Sťažovateľ uvádza, že pri koncipovaní námietky poukazoval na to, že nielen dovtedajší postup, ale aj vyjadrenia sudcu na jeho adresu „*vykazujú taký stupeň absencie nezaujatosti, že vylučujú sudcu ██████████ z rozhodovania o jeho veci*“;

b) predmetným vyjadrením je tvrdenie sudcu v dokumente z 1. februára 2024 v súvislosti s jeho návrhom na odňatie a prikázanie veci ako «*len o jednej z ďalších procesných obštrukcií obžalovaného*» a jeho argument adresovaný ústavnému súdu «*o typickom príklade trestného*

procesu, v ktorom sa aplikujú všetky možné procesné prostriedky s cieľom trestné konanie čo najviac naťahovať“», ale aj tomu obdobné konštatovanie v uznesení o jeho nevyklúčení z vykonávania úkonov trestného konania z 27. augusta 2024;

c) najvyšší súd mu neposkytol zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na hlavný argument, že v situácii, keď sudca [REDAKOVANÉ] opakovane označuje sťažovateľov návrh na odňatie a prikázanie veci za obštrukciu a na tomto názore zotrúva aj po rozhodnutí ústavného súdu, nie je možné očakávať objektívne posúdenie dôvodnosti jeho návrhu na odňatie a prikázanie veci zo zreteľom na v ňom uplatnené dôvody;

d) najvyšší súd dezinterpretoval sťažnostnú argumentáciu týkajúcu sa rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoVS 1/2021 z 2. februára 2021, ktorú použil ako príklad analogickej situácie – ak sa sudca vopred vyjadruje, že návrh sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci je procesnou obštrukciou, nie je možné očakávať, že o ňom rozhodne objektívne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nestranný súd a porušenie práva na prejednanie veci nestranným súdom napadnutým uznesením o zamietnutí sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu najvyššieho súdu z 27. augusta 2024, ktorým sudca najvyššieho súdu [REDAKOVANÉ] nebol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Ndt 14/2024.

9. Vo vzťahu k prípustnosti tejto ústavnej sťažnosti je potrebné konštatovať, že namietané rozhodnutie, ktorého výsledkom je rozhodovanie o vylúčení, resp. nevyklúčení sudcu rozhodujúceho o jeho návrhu na odňatie a prikázanie veci, je svojou povahou rýdzo procesným rozhodnutím. Nie je to však rozhodnutie, ktoré by v rámci svojho procesného postupu vydal súd prvého stupňa alebo odvolací súd. Ide o rozhodnutie, ktoré vytvára právny základ pre rozhodovanie, že zákonným sudcom sťažovateľa v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy je príslušný sudca Okresného súdu Liptovský Mikuláš. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nie je rozhodnutím obsahovo nadväzujúcim na prvostupňové rozhodnutie, ktoré okresný súd v sťažovateľovej veci v budúcnosti vydá a ktoré by zrušením prvostupňového rozhodnutia okresného súdu alebo zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu v sťažovateľovej veci v dovolacom konaní stratilo podklad, preto ho nie je možné zrušiť dovolacím súdom podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku. Rovnako ho nemôžu zrušiť ani odvolací súd v odvolacom konaní, ani samotný okresný súd, pretože ho vydal inštančne nadriadený najvyšší súd.

10. Vzhľadom na špecifické okolnosti prerokúvanej veci uvádzané v predchádzajúcom bode tohto uznesenia ústavný súd uvádza, že v posudzovanom prípade je daná jeho právomoc posúdiť ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorú je potrebné kvalifikovať ako prípustnú, pričom z ústavného princípu materiálnej ochrany ústavnosti vrátane základných práv a slobôd vyplýva požiadavka nezaťažovať trestné stíhanie akýmkoľvek procesnými vadami týkajúcimi sa rozhodovacej formácie a jej personálneho obsadenia na najvyššom súde pri rozhodovaní o návrhu o delegácii sťažovateľovej veci. Ústavný súd preto považoval za potrebné podrobiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ústavnej kontrole a odstrániť jeho prípadný nepriaznivý dopad na základné práva

sťažovateľa. Ochrana ústavnosti musí byť rýchla, účinná a hospodárna. Preto je žiaduce, aby sa otázky nestrannosti členov senátu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o odňatí a prikázaní sťažovateľovej veci vyriešili už v tomto štádiu konania, o to viac, že ide o tzv. „živú“ vec a vo veci prebieha trestné konanie vo fáze hlavného pojednávania (m. m. IV. ÚS 44/2023).

11. V okolnostiach prerokúvanej veci teda išlo o vyriešenie otázky nestrannosti člena senátu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o odňatí a prikázaní veci v prebiehajúcom trestnom konaní. V konkrétnostiach sťažovateľ namieta, že vo veci konajúci sudca [REDACTED] mal byť vylúčený z konania a rozhodovania o delegácii jeho trestnej veci s ohľadom na závery nálezu ústavného súdu, ako aj jeho vyjadrenia o obštrukcii, ktorej sa mal sťažovateľ dopustiť v tomto trestnom konaní.

12. Z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva (okrem iného, pozn.) právo účastníka súdneho konania na nestranný súd, ktorému zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať a rozhodnúť každú vec tak, aby voči účastníkom postupovali nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžali a objektívne posúdili všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom však nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu ústavne akceptovateľným spôsobom prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (m. m. I. ÚS 73/97). Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom súdnom konaní garantované najmä prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania predmetnej veci pre zaujatosť. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka (strany) súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu.

13. Vylúčenie sudcu v trestnom konaní upravuje § 31 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

14. Všeobecný súd je pri úvahách o možnom vylúčení povinný riadne zhodnotiť možnú zaujatosť sudcu (sudcov) zo všetkých hľadísk tak, aby bolo v konaní a rozhodovaní danej veci zaručené právo účastníka súdneho konania na nestranný súd.

15. Ako mnoho inštitútov v ústavnom práve aj nestrannosť sa testuje – overuje sa, či na základe stabilizovanej metodológie bol, alebo nebol sudca nestranný. Ústavný súd v tomto nasleduje Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a jeho testovaciu metodológiu. Podľa nej je nestrannosť potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska, čo znamená, že je potrebné zistiť osobnú nezaujatosť sudcu prejednávajúceho tú-ktorú vec, a z objektívneho hľadiska, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti v danom smere.

16. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu posudzuje podľa jeho osobného presvedčenia a správania. Skúma sa, či sudca prejavil osobnú zaujatosť v konkrétnom prípade. Pri posudzovaní sa vychádza z toho, že osobná nestrannosť sudcu je prezumovaná, pokiaľ sa tento predpoklad nevyvráti. Dôkazné a argumentačné bremeno zaťažuje ten subjekt, ktorý tvrdí, že sudca je zaujatý. Domnienku subjektívnej nestrannosti je možné vyvrátiť len objektívnym spôsobom (PL. ÚS 6/2013).

17. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán i verejnosti. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Pri objektívnej nestrannosti stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať legitímne pochybnosti o nestrannosti súdu. Podľa ESĽP je potrebné „ísť ďalej, než ako sa vec javí“ (looking behind appearances). Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (justice must not only be done, it must also be seen to be done) – pozri rozsudky ESĽP Delcourt p. Belgicku zo 17. 1. 1970, Saraiva De Carvalho p. Portugalsku z roku 1994.

18. Z uvedenej judikatúry ESĽP možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca má určitý (nie nezaujatý) vzťah k veci. V zmysle judikatúry ESĽP neexistuje nepriepustná hranica medzi subjektívnou a objektívnou nestrannosťou, keďže správanie sudcu môže nielen vyvolať pochybnosti u nezainteresovaného pozorovateľa o zaujatosti sudcu (objektívne hľadisko), ale môže spochybniť aj osobnú nestrannosť sudcu (rozsudok Veľkej komory ESĽP vo veci Kyprianou c. Cyprus, sťažnosť č. 73797/01, bod 119). V niektorých prípadoch preto môže byť zložité vyvrátiť prezumpciu subjektívnej nestrannosti. A práve z toho dôvodu objektívny test ponúka ďalšie garancie (rozsudok ESĽP vo veci Pullar c. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 22399/93, bod 32). Pokiaľ ide o objektívne hodnotenie nestrannosti sudcov, je potrebné sa zaoberať otázkou, či existujú overiteľné skutočnosti, ktoré môžu ich nestrannosť spochybňovať, pričom význam môže mať aj samotné zdanie. Pri skúmaní, či existujú legitímne dôvody svedčiace o nedostatku nestrannosti sudcu, je možné zobrať do úvahy i stanovisko obžalovaného či inej strany v trestnom konaní. Určujúcim prvkom je to, či možno považovať obavy dotknutej osoby za objektívne ospravedlňiteľné (Chmelíř c. Česká republika, 2005, Ferrantelli a Santangelo c. Taliansko, 1996). Akýkoľvek sudca, proti ktorému existujú legitímne pochybnosti o nedostatku nestrannosti, nesmie vec prejednávať (porovnaj rozsudok Veľkej komory ESĽP vo veci Maurice c. Francúzsko, sťažnosť č. 29369/10, bod 78).

19. Ústavný súd sa na účel posúdenia sťažovateľovej ústavnej sťažnosti oboznámil s napadnutým uznesením, ako aj jemu predchádzajúcim uznesením najvyššieho súdu z 27. augusta 2024, ktoré tvoria z hľadiska predmetu konania jeden celok.

20. Ťažiskom sťažovateľovej argumentácie je tvrdenie, že zo strany najvyššieho súdu došlo k dezinterpretácii jeho námietky zaujatosti, keďže v nej namietal nielen dovtedajší postup (ktorý našiel odraz vo vydaní nálezu ústavného súdu, pozn.), ale aj vyjadrenia sudcu na jeho adresu,

ktoré „vykazujú taký stupeň absencie nezaujatosti, že vylučujú sudcu [REDAKOVANÉ] z rozhodovania o jeho veci“.

21. Ústavný súd v tejto súvislosti v prvom rade poukazuje na časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu z 27. augusta 2024, v zmysle ktorého nebol sudca [REDAKOVANÉ] vylúčený z vykonávania úkonov dotknutého trestného konania, z ktorého vyplýva, že pokiaľ ide o spôsobilosť vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu s následkom jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci, vzťah s najväčším potenciálom je (§ 31 ods. 1 Trestného poriadku) pomer k veci, pričom na „opačnej strane tohto spektra stojí pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní“. Najvyšší súd vyslovil, že vzhľadom na obsah námietky vznesenej sťažovateľom, rozdielnosť právnych názorov orgánov činných v trestnom konaní a súdu na prejednávanej veci na jednej strane a procesných strán na druhej strane, pokiaľ ide o právne otázky, ktoré sa majú vo veci riešiť, nemôže byť bez konkretizovania relevantných skutočností z hľadiska § 31 ods. 1 Trestného poriadku podkladom na vznesenie námietky zaujatosti konkrétneho sudcu alebo sudcov, lebo neodôvodňujú ich zaujatosť zo zákonom predpokladaných dôvodov, t. j. pre pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka (a ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom), alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní, a teda námietka vznesená z toho dôvodu nemôže byť ani dôvodom na ich vylúčenie. Zároveň najvyšší súd pokračoval, že rovnako ani odlišnosť právnych názorov všeobecných súdov všetkých stupňov vrátane právneho názoru vyjadreného v náleze ústavného súdu nemôže z rovnakých dôvodov viesť k záveru, že orgán činný v trestnom konaní alebo súd je pre uvedenú odlišnosť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v takej veci (odkázal pritom na rozhodnutie R 34/2008 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 4/2008).

22. Najvyšší súd na podklade sťažnostných námietok následne v napadnutom uznesení konštatoval, že pokiaľ ide o subjektívny test nezaujatosti sudcu, samotný výkon jeho rozhodovacej činnosti nemôže byť právne akceptovateľným dôvodom na vyslovenie zaujatosti, a to ani v prípade, ak súd vyššej inštancie (prípadne ústavný súd) dospeje k názoru, že procesný postup sudcu, resp. jeho právny názor neboli ústavnoprávne konformné. Podľa záveru najvyššieho súdu tak nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že namietaný sudca sa javí nezaujatým aj z objektívneho hľadiska. Vydaním nálezu ústavného súdu z 25. júla 2024 došlo podľa jeho záverov k sanácii v ňom pomenovaného nedostatku, na podklade čoho je vec potrebné považovať za zákonne vyriešenú.

23. Ústavný súd pokladá na tomto mieste za potrebné pripomenúť výsledok dotknutého nálezu ústavného súdu z 25. júla 2024. Ten vydal z dôvodu, že závery najvyššieho súdu prezentované v liste namietanom v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 281/2024 (ktorým sa najvyšší súd vysporiadal s návrhom sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci bez meritórneho rozhodnutia) nezodpovedajú obsahu návrhu sťažovateľa a v nadväznosti na to ani podstate, zmyslu a účelu aplikovaného § 23 ods. 1 Trestného poriadku v jeho podstatnom obsahovom segmente, ktorý nebol vzatý do úvahy (zohľadnený bol len aspekt možného vylúčenia sudcu, resp. sudcov). Ústavný súd konštatoval, že dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľových práv bolo, že v jeho veci nedošlo k riadnemu procesnému rozhodnutiu o jeho návrhu na odňatie a prikázanie veci v situácii, keď svoj návrh podporil zákonne uplatniteľnými (ústavný súd neprejudikoval, že aj vecne správnymi) dôvodmi, ktoré mohli viesť k zmene konajúceho súdu.

24. Ústavný súd vo vzťahu k časti sťažovateľových námietok, ktoré sa týkali nálezu ústavného súdu, uzatvára, že ich posúdenie zo strany najvyššieho súdu nepovažuje za dezinterpretáciu, keďže, ako je ďalej zrejmé, najvyšší súd sa zaoberal aj ostatnou časťou jeho argumentácie (pozri bod 25 tohto uznesenia, pozn.). Zistenia ústavného súdu v náleze z 25. júla 2024 najvyšší súd správne vyhodnotil ako také, ktoré nemohli automaticky spôsobiť, resp. viesť k záveru o zaujatosti sudcu [REDACTED] v okolnostiach sťažovateľovej veci. Z oboch rozhodnutí najvyššieho súdu (v zmysle bodov 4 a 5 tohto uznesenia) je zároveň zrejmé, že v náleze ústavného súdu popísané zistenia (týkajúce sa sudcovej rozhodovacej činnosti) o porušení ústavnoprávných limitov postupom [REDACTED] neprezumovali výsledok následného vysporiadania sa najvyššieho súdu so sťažovateľovým návrhom na odňatie a prikázanie veci. Popísané čiastkové závery najvyššieho súdu v konečnom dôsledku znamenajúce, že vydaním nálezu ústavného súdu došlo k zákonnej sanácii nájdeného nedostatku, ústavný súd považuje za ústavne udržateľné. Nejde pritom o dezinterpretáciu sťažnostných námietok, ale o spôsob vysporiadania sa s nimi, ktorý zvolil najvyšší súd a ktorý nemožno považovať za ústavne neakceptovateľný. Za týchto okolností ústavnému súdu neprislúcha prehodnocovať právne závery najvyššieho súdu, ku ktorým pri rozhodovaní dospel.

25. Ústavný súd sa ďalej venoval sťažovateľovej argumentácii o nedostatočnom vysporiadaní sa najvyššieho súdu s tvrdením o nemožnosti objektívneho posúdenia jeho návrhu na odňatie a prikázanie veci z dôvodu, že ho sudca [REDACTED] označil za „jednu z ďalších procesných obštrukcií sťažovateľa s cieľom oddialiť rozhodnutie o podanej obžalobe“. Najvyšší súd v uznesení z 27. augusta 2024 po podrobnom chronologickom prehľade úkonov vykonaných v dotknutej trestnej veci zo strany sťažovateľa (resp. jeho právnych zástupcov) vyhodnotil, že konštatovanie [REDACTED] malo a má reálny základ a nie je a nebolo len jeho subjektívnym názorom. Také vyjadrenie podľa jeho záverov nemá a nebude mať vplyv na konanie a rozhodnutie o sťažovateľovom návrhu na odňatie a prikázanie veci z 28. decembra 2024. Najvyšší súd následne v napadnutom uznesení vyhodnotil, že „fakticky jediné“ vyjadrenie sudcu na správanie sťažovateľa v priebehu trestného konania popísané na s. 7 až 12 uznesenia najvyššieho súdu z 27. augusta 2024 (chronologický popis úkonov, pozn.) nemožno prepojiť s existenciou negatívneho (a ani žiadneho iného) vzťahu namietaného sudcu k osobe sťažovateľa a už vôbec nie takej intenzity, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti by nemohol rozhodnúť nezávisle a nestranne.

26. Možno akcentovať, že najvyšší súd sa s predmetnou námietkou (o nazvaní návrhu na odňatie a prikázanie veci obštrukciou) vysporiadal. Odpoveď na sťažovateľom nastolenú otázku teda neostala bez povšimnutia (pozri bod 25 tohto uznesenia, pozn.). Ústavný súd je toho názoru, že v prípade dotknutého vyjadrenia najvyššieho súdu išlo o jeho hodnotiaci úsudok, na ktorý má súd v zásade právo, avšak aj tomuto právu nevyhnutne zodpovedajú hranice prípustnosti jeho formy a obsahu, ktoré sú závislé *inter alia* od okolností ten ktorej veci. Účastníci konania nie sú generálne procesne imunizovaní vo vzťahu k možnosti konajúcich súdov hodnotiť ich postup alebo správanie v konaní. Pokiaľ je hodnotenie súdov uvážlivé, má adekvátny skutkový základ v okolnostiach prejednávanej veci, účastníka osobne neuráža a nehaní a je formálne prezentované v hraniciach procesnej zdvorilosti (do ktorej sa výrazový prostriedok obštrukcia ešte zmestí), môže byť, tak ako v tejto veci, ústavne udržateľné. V sťažovateľovom prípade išlo o hodnotiaci úsudok, ktorý nebol úplne svojvoľný, keďže vychádzal z popísanej chronológie procesných úkonov

sťažovateľa vykonaných v trestnom konaní, ktoré je proti nemu vedené a ktoré súd podrobne uviedol v napadnutom uznesení (s. 8 a s. 7 až 12 uznesenia najvyššieho súdu z 27. augusta 2024). Ani iné vnímanie či hodnotenie svojho postupu zo strany sťažovateľa, nech je potenciálne akokoľvek objektívne, nie je spôsobilé na uvedených záveroch nič meniť.

26.1. Ústavný súd len pre úplnosť v tejto súvislosti poukazuje napríklad na inštitút poriadkovej pokuty upravený v § 70 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že sudca alebo orgán činný v trestnom konaní uloží poriadkovú pokutu tomu, kto sa voči súdu, prokurátorovi, alebo policajtovi správa urážlivo, alebo kto bez dostatočného ospravedlnenia neposlúchne príkaz, alebo nevyhoví výzve alebo predvolaniu. Hypotéza tejto právnej normy tak nevyhnutne predpokladá (objektívne vyžaduje), aby súd pri určitých vymenovaných skutkových podstatách hodnotil či posudzoval správanie účastníka konania a následne dokonca za také správanie uložil aj poriadkovú pokutu. To však neznamená, že musí byť voči tej ktorej osobe automaticky zaujatý a nie je schopný posúdiť jej vec nezaujate a nestranne.

26.2. Sumarizujúc dosiaľ uvedené skutočnosti, v prípade najvyššieho súdu išlo o jeho spôsob rozhodovania, v ktorom došlo ústavne akceptovateľne k prerokovaniu námietky zaujatosti, k rozhodnutiu o nej a následnom oboznámení sťažovateľa s týmto rozhodnutím.

27. Vzhľadom na sťažovateľom uplatnené námietky a obsah namietaného rozhodnutia ústavný súd rezumuje, že napadnuté uznesenie je ústavne akceptovateľné. Najvyšší súd popísal dôvody, pre ktoré považoval sťažovateľovu sťažnosť podanú proti uzneseniu najvyššieho súdu z 27. augusta 2024 za nedôvodnú, pričom ústavný súd neidentifikoval žiadne dezinterpretovanie sťažovateľových námietok. Predmetný výsledok sa vzťahuje aj na sťažnostnú argumentáciu týkajúcu sa rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoVS 1/2021 z 2. februára 2021 a potreby jeho analogického uplatnenia.

28. V nadväznosti na dosiaľ popísané skutočnosti ústavný súd nenašiel takú možnosť porušenia namietaných práv sťažovateľa, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo odmietol jeho ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

29. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu